

اداره فنان و مطبعہ سی

استاد پروردہ بابا عالی جادو۔
مندرہ فرہیت کشنیاہی۔درج اعلیٰ اوراق اعادہ
اولفار۔

نسخہ سی اغروٹہ

سَمَاءُ بَا لُغْنِیْہَا
سَمَاءُ بَا لُغْنِیْہَا
۱۳۰۷

بیل اشترا

(پوستہ اجرتیہ برابر)

سنہ لکی ۵۰ غروش

آلتی آلتی ۳۰

نسخہ سی اغروٹہ

بِجَشَنِیْہَا کُفَیْہَا نِشْرَ اُولَیْہَا فِیْہَا وَ اِلَیْہَا فِیْہَا

زایونیا ایمراتوری حشمتلو موجوہیتو حضرتلری

حرکتلری اراڼ اتمک اوزره نشر ایله دیکي اعلانلرک
تا باش طرفه « ساعتی یکی جامع عیار یله در » عبارته
یازدیرمه مجبور ایدن شی ده بو اختلاف دگیدر ؟

اختلافات مذکوره استعمال اتمکده اولدیغز ساعتلرک
ماکنه لرجه اولان نقصانیدن متولد اوله ماز ؛ چونکه اک
صحیح واک منتظم اولان بر قرونومترده غروبی اصولی
اوزره عیار ایلمش اولسه اوده دایما غروب زماننده اون
ایکینی اراڼ ایدمه من. ایسته علی العموم ساعتلر مزده مشاهده
اولان شو اختلافک باشلیجه سبی . زمانی تقدیر ایچون
قبول اتمش اولدیغز غروبی اصولک عدم انتظامیدر .
هله مملکتده « آفرانه » نام غیر صحیحی تختنده
معروف اولان ساعتلرک استعمالی شیوع بوله لیدن بری
شو اختلاف و تشویشات اوقدر تر اید اتمش ، اودرجه تنوع
ایله مشدرکه اورو یا قطعه سنده ساعتلی درساعات قدر
مشوش و مختلف بر شهر ده یوقدر دیش اولسوق پک
مبالغه اتمه مش اولورز .

چونکه بر طرفدن موقضانه لر ایله عمومی ساعتلر
غروبی اوله رق تنظیم ایله دیکي کی دیگر طرفدن ده آلا
قراڼه نامیه اورو یالیرک اسکی حقیقی ساعتلی قوللانقده
و بعض طرفده عمومی ساعت اولان وسطی ساعت
استعمال ایلمکده در .

غروبی ساعت استعمالندن طولانی ظهور ایدن
محاذیر ، ساعت مذکورک قاعده اساسیه سندن متولد
اولغه بر طرف ایدیه لیک ایچون ترکیه بره هر رده
اولدینی کی وسطی نصف النهار ساعتی قبول اتمکدن
ماعدایه چاره تصور ایدیه من .

مقصد منی لایقیه ایضای ایچون غروبی و نصف النهار
وسطی ساعتلی اوزرینه براز معلومات ورمه :

معلومدرکه غروبی ساعتک اساسی ، شمک غروب
ظاهر یسی آتی اون ایکی اعتبار ایدمه درک بر پوم شمسی به
مبدی اتخاذ ایلمکدن وهر ایکی غروب آره سنده کچن
مدتی یکرمی درت ساعت عد اتمکدن عبارتدر .
درساعاتده قیشک اک قیسه کوننده شمس تقریباً
طقوز و یازک اک اوزون کوننده ایسه اون بش ساعت

قولی ، باغی قبلشدر . یوقدا کارلغه مقابل مکافه
۵۰۰ دلار آلمشدر .

کتابک ناقصی — آثار مطبوعه مک مقصداری
تعین اتمکده اولان استانتیقاردن بری سندن سنیه
اوروپایک اکثر موقاعده اولدینی کی فرانسه ده دخی
نشر ایدیلن کتابلرک مقصداری جزئی تناقص اتمکده
اولدیغی و بونکده کتاب اوقومق مراقک اولکی درجه .
لریده بولغایندن ایلری کلدیکنی اراڼ ایدیسور . ویریلن
ایضاحانه کوره بالکر کچن تشرین اولده فرانسه ده آثار
قنه وادیه دن ۱،۲۳۲ جلد نشر اولغش و موسیقیه
مخصوص اوله رده ۴۲۵ پارچه اثر نشر ایلمشدر .
حال بوک بوندن مقدمکی سنه لره نسبتله بومقدار آز
کورلمکده ایش .

تواتر صرفائی — آسریقا قادیلرینک تواتلری
ایچون آورو یا قادیلرندن زیاده صرفیایده بولسوقلری
به استانتیق جدوللری اراڼ اتمکده درلر . نویورق
غزیرلندن بره درج ایلمش بر جدول کوره هر درلو
لاواظله ایله برابر توات ایچون لازم اولان هر نوع قوز .
مه تیکلر ، یاغلر فلانلر ایچون آسریقاده بر سنه طرفنده
۳۱۰ میلیون قراق صرف اولغنده ایش .

بو قوزمه سیکلردن و یاغلردن اکثری اساساً
قویونلردن چیقاریلان یاغلر ایله یا بیلدقلرندن سنوی خیلجه
قویون یاغی صرف اولیور دیمکدر .

مقاله مخصوصه

ساعتلرک اصولی

ساعتی بر موقضانه ساعته کوره تنظیم ایدن بر
کیسه نیک دیگر موقضانه لره اوکندن کچرکن اوج ،
درت و بعضاً آتی ، یدی دقیقه لک بر مختلف مشاهده اتمه سی
هان هر کون وقوعه کچن بر کیفیدر . حتی شرکت خیریه یی ،
هر ماه رومی ابداننده بوغلر ایچی واپورلرینک وقت

استانبولده آلتی ساعته و پترسبورغده اون اوج ساعته ودها یوقاری کیدلدیکی حالده یکرمی درت ساعته بالغ اولور.

کره ارضک قطبیرینه طوغری حرکت اولدینی حالده برچوق مواقع تصادف ایدیلرکه شمس بوموقعلرده هان آلتی آی تحت الافق غائب و آلتی آی فوق الافق ظاهر اولور. بوحالده بویه یرلرده غروب ساعته استمالی فصل ممکن اوله سیلیر؟

والحاصل، برده غروب ساعته سار ساعتلرکی بالکر مواقعک طوللرله تحول ایتمه یوب مواقع مذکورمک عرضی و شمسک میلده تحول ایدر. بوندن ماعدا ساعت مذکوره مواقعک سطح بگردن اولان ارتفاعلرینه تابع اولدیندن ایکی بلده مک غروب ساعته یی پینده کی فرق و تفاوت آنلرک بالکرجه موقع جغرافیهرک بسک یلغمه سیله تعیین ایدیلر من.

درساعتده غروب ساعتهک اون ایکیسی شمسک غروب ظاهر یسندن قریباً بدی دقیقه صوکره اعتبار ایدیلور ایسده «تکمیل» نامی تحتده معروف اولان شو فضله مدت کافه بلاد ایچون بر دکلدیر.

فی الحقیقه تمکین، برشهرده علی الاوسط شمسک غروب ظاهر یسی زمانیه او شهرده مسکون اولق واک مرتفع بوللق اوزره موجود اولان بر محله کی راصده کوره شمسک غروب ظاهر یسی زمانی پینده کچن مدتدن عبارتدر. درساعتده سطح بگردن بولنان بر راصده کوره شمس تماماً غروب ایدیلرکی حالده چاملیمده بولنان بر راصده نظر آهوز غروب ایتمه مش بولنور.

سطح بگردن ۲۵۰ متره ارتفاعده اولان چاملیمه تپه سنده بولنان بر راصده نظر آ شمس آنجق بدی دقیقه صوکره غروب ایدیلرکی جهته درساعات ایچون تمکین مدتی بوندن عبارت اولور [۱].

ایسته تمکین دینیلن مدت تا قوجه دارنده لی محمد [۲] بعض معلمین و هیئت شناساک ظن ایدیلرکی کچن درساعات و سار بلدلر ایچون تمکین مدتی اوله امر اعتباری ضم اولنان اون دقیقه لق برمدت دکلدیر.

افقک فوقده اولوب حال بوکه سنمک دیگر موسخرلنده کوندوزک مدتی بو ایکی مدت پینده محصور بوله جفندن کوندوز مدتلی پینده کی فرق درساعتده آلتی ساعته قدر واصل اوله سیلیر.

اگر شمسک حرکتی منتظم و متساوی اولسه و غروب لره طوللر پینده کی مدت یکدیگرینه مساوی بولسه ایدی، غروب اوله رق تنظیم ایدلش بر ساعتک دائماً غروبده اون ایکی برانه ایتمه سی اقتضا ایدردی؛ فقط طلوع ایله غروب پینده کی مدت ثابت قالمایرق کوندن کونه تخلف ایتمکده و شو اختلاف انقلاب شتوبدن اعتباراً انقلاب صغیریه قدر تزايد ایدلرک تمکینده اولدیندن غروب شمسک کوندن کونه تاخر ایتمه سی ضروری حکمی آیلر. واقعا شو تاخر بومی مدتیده منتظماً حصول بولسه یعنی کونلرک تزايدی متساویاً و قسوه کلش اولسه ایدی، غروب اوله رق تنظیم ایدیلن بر ساعتک منتظماً ایشله مه سی چاره سی ده بر درجه قدر بولنه سیلیر ایدی. حال بوکه تاخر بومی شمسکک مواسته متحول اولدینی و درساعتده بعضاً بر دقیقه دن دون، بعضاً هان ایکی دقیقه بالغ بولدینی رصدانه میندر.

ایسته، شوکی ملاحظاندن مستبان اولورکه حرکت متساویه ایله متحرک بر ساعت ماکنه سنک هر ایکی غروب آرهنده کی مدت متحولیه توفیق حرکت ایتمه سی محالدر. بناءً علیه غروب اصولی اوزره منتظم و متساوی الحریکه بر ساعت ماکنه سی الهه ایتمک غیر ممکن اولدیندن بومثللی بر ساعتی آره صیرمه حتی هر کون عیار ایتمک یعنی بل قوواتی ایلری و کروی به الهرق ساعتیجرک «ایندربوب بندر مه» دیکلاری احتیاطی الدن بر اقامق اقتضا ایدر.

غروب ساعتهک استمالی هر برملکت ایچونده ممکن دکلدیر. مثلاً خط استوا اوزرنده، یاخود یاقیننده بولنان مواقعه غروب ساعته استمالی موافق عقل سلیم اولوب چونکه نواحی مذکورده کوندوز مدتلی بر بر سنک عینی وایکی غروب آرهنده کی مدت تماماً و دائماً یکرمی درت ساعته مساوی بولنور؛ فقط خط استوادن تبعاد ایدلرکجه کوندوزلر پینده کی اختلاف تزايد ایتمک باشلایرق

افندیدن بری بو بولده حساب ایدله کلس و مرحوم سر منجم عثمان افندیدن نقلاً مرحوم منجم بانی حاجی طاهر افندیدن ده بیه بوله چه ضبط اولمخدر .

بو حالده عین طولده و یکدیکرینک قربنده اولان و بری سطح بخرد ، فقط دیکری غایت یوکسک بر طاع اتکنده و محلاتک بعضیسی طاعک اوزرنده ، بولان ایکی شهرک اذانی ساعتلی بر اولماق اقتضا ایدر . چونکه برنده نمکین هیچ مثابه سنده اولوب دیکرینده ایسه ارتفاعنه کوره بش ، آلتی ، و حتی اون ، اون ایکی دقیقه بالغ اوله بیلیر .

کله لم اوقات شرعی به : شرع شریف اوقات صلواتی شمس حقیقینک وضعیانه کوره شاقولاً رکز ایدلش بر چوبوغک ارتفاعیه ظننک طولی پیننده مناسبات ، ضروب و طلوع شمس ، نهایت شفق ، ابتدای فجر کی بر طاقم حادثات فلک به تعیین و تحدید اتمش اولدیندن اوقات مذکورنک استعمال اولتان اصول ساعتله تخلف ایتمه چکی طبیعیدر .

واقعا غروبی اصولی اوزره تنظیم اولتان ساعتله نظر ا اوقات شرعی ثابت بولنسه ایدی ، اوحالده امور شرعیه ایچون ساعت مذکورنک محافظه سی لابد ولاجرم حکمنده اولور ایدی .

حال بوکه اذانی ساعت اوزره اوقات شرعیه مواسم ایله متحولدر . شوبه له که : صباح نمازی وقتی یازک الک اوزون کونلرنده [یعنی ۹ جز برانده] تقریباً ۸ ساعت ۴۸ دقیقه و قیشک الک قیصه کونلرنده [۹ کانون اولده] ۲ ساعت ۴۲ دقیقه اولوب بوحالده آلتی آی ظرفنده تدبیری صورتده ۵ ساعت ۵۴ دقیقه قدر بر مدت تأخر ایتمکده و دیکر آلتی آی ظرفنده ایسه بیه تدبیرجاً بوقدر بر مدت کری قالمقدهدر .

عینله اوگله نمازی وقتی یازک اوزون کونلرنده ۵ ساعت ۳۱ دقیقه و قیشک قیصه کونلرنده ۷ ساعت ۲۹ دقیقه داخل اولماسه کوره آلتی آی ظرفنده ۱ ساعت ۵۸ دقیقه تحول ایدر .

کذلک ایکندی نمازی وقتی یازک اوزون کونلرنده [۹ جز برانده] ۸ ساعت ۳۲ دقیقه و قیشک قیصه کونلرنده [۹ کانون اول] ۹ ساعت ۵۸ دقیقه داخل اولدینسه کوره آلتی آی ظرفنده ۱ ساعت ۱۶ دقیقه تراید و یا ناقص ایتمکدهدر .

یاقسی نمازی وقته کلنجه : یازک اوزون کونلرنده ۲ ساعت ۴ دقیقه و اعتدال خریفده ۱ ساعت ۳۰ دقیقه داخل اولوب بوحالده اوچ آی ظرفنده ۳۴ دقیقه تراید اتمش بولور .

آلأفرانغه نامی تحتنده ایکی نوع ساعت موجود اولوب بری بوکونکی کون استمالدن ساقط اولان حقیقی نصف النهاری ساعت ، دیکری ده استعمالی عمومی بولتان وزمان ایچون یکانه بر مقیاس صحیح اولان نصف النهار وسطی ساعت درکه منظم و متساوی الحركه بر ساعتک حرکاتنه توافق ایده بیهلجک بر ساعتده یالکر بوساعت وسطیهدر .

حقیقی نصف النهاری ساعتده اساس ، شمس حقیقی مرکزینک بر محلاک نصف النهار دائره سی اوزرندن حرکته تکرار اورایه عودت ایتمه سی ایچون مرور ایدن زمانی یکرمی درت ساعت عند ایتمکدن و کوندوزین ایکی مختلف تاریخ قوللانماق ایچون کونک مبدئی نصف الیلیدن اعتبار ایله ممکن عبارتدر . بونوع ساعت کرچه غروبی ساعت کبی بلک زیاره متحول دکل ایسده بر ساعت ماکنه سی بیه تمامی تمامته آکا توفیق حرکت ایدمه بیه جکندن ترک اولنمش و برینه ساعت وسطیه قبول ایدلشددر .

وسطی ساعت حرکت متساویه ایله متحرک فرض اولتان برشمس موهومک حرکاتنه کوره تنظیم ایدلش اولوب هرسته نشر اولتان تقویملرده سنه ک هر بر کونی ایچون ساعت مذکورده ایله نصف النهار حقیقی ساعتی پیننده موجود فرق و اختلافک مقداری « تصدیل زمان » نامیه محرر بولنور . بناء علی ذلک شمس حقیقی به عائد رسدات ایچون وسطی ساعت غایت صحیح اوله درق تعیین اولنیهلجکی کبی بر قرونو مترووده شمس موهومه کوره تنظیم ایدیه بیلیر .

دیگر دواتر حکومت سینه ایچون قبول اتمک بزجه موافق
مصطفی کی کورونور . چونک برملکتک اقام مختلفه سنده
مختلف الاصول ایکی ساعت استعالی موافق اوله مایه جی
وبندن طولای نه قدر تشویشات ظهوره کله جی
شبه سزدر .

فی الحقیقه، بر شمن دوفر اداره سی تره نلرک وقت
حرکت لری غروبی ساعت اوزرینه، دیگر بر قومبایه ده
نصف الهاری ساعت اوزرینه تنظیم ایدر وواپور قومبایه لرجه
دخی عین اختلافات موجود اولور ایسه کل یوم بو ایکی
ساعتک یکدیگرینه تحویل ایچون یهوده یره بر جوق
حسابلر بایغفه لزوم کورولورکه اکثریا بوکی حسابلرک
تنجیه سنده، یارمنی، یاخودواپوری قاجیرمقدن باشقه برشی
قازایله ماز .

نصف الهار وسطی ساعتک قبول واستعالیله بوکی
انتظام سزقلر بر طرف ایدلش اوله جی کی الکتریق
ترقیاتی سایه سنده بر شهرک وایجابی حالده بون برملکتک
نقاط مختلفه سنده بولان ساعتلرک تنظیم و تصحیح نه امکان
واردر .

وسطی ساعت علی العموم هرجه قبول ایدلش اولوب
محساننه بناء ممالک محروسه شاهانه جه دخی قبول و تعمی
هر حالده آرزو اولنور موادندر .

مناسبات بین الملل ایچون وسطی ساعتک استعالی
ضروری و ممالک محروسه شاهانه کک تجارت، کرک
صانعجه مشهود اولان ترقیاتی حسیله شو مناسباتک
ترایدیده طبیعی اولایسه وسطی ساعتک مناسبات داخله
ایچون دخی لزوم استعالی بندهیدر .

خلاصه، بومتللی بر ساعتک استعالی ساعتیکل فنک
هنوز مشهود عیون عامه اولان ترقیاتی ساحه حصوله
کلدیکی وانسانلرجه بو قدر محخته تعیین وقته لزوم اولمادی
بر زمانده تجویز ایدیله بیلیر ایسه ده بویه دقیقه و ثانیه حتی
ثانیه ک کسوراتی بیله نظر دقه آلتان بر شمن دوفر و تلغراف
عصرینه زمانک تقدیر و تعیین ایچون غروبی ساعتدن
دها صحیح بر ساعت اتخابیه لزوم قعلی اوله جی شبه سزدر .
صلح ذکی

بویه وجودی اولمایان و کوزله کوروله مین بر شمشک
حرکات تخلیه سینه تبعاً تنظیم اوقات اتمکده نه کی
محسنت اولدینی سؤال ایدیله جک اولور ایسه بوکاده
مشهور (آراغو) نک شو جوبی ویریلیر : « منتظماً و متساویاً
حرکت ایدن بر ساعتی شمس حقیقک نصف النهاردن
حرکتله تکرار اوزرایه عودتیه کوره تنظیم اتمک محالدر .
چونکه شمشک نصف النهاردن هر ایکی مروری آره سنده
کدار ایدن زمانلر یکدیگرینه غیر مساویدر . بناء علیه
ساعتی، شمس حقیقی تماماً تعقیب استدیکنی ادعا ایدن
بر کیسه نک مدعای، ساعتک فالفی اثبات ایچون کندی
طرفندن ایراد ایدلش بر دلیل برینه قائم اولور . »

غروبی ساعت ممالک محروسه شاهانه صورت
مطلقه ده مستعمل اولایوب از جمله روم ایلی، آیدین شمن
دوفر لری اداره لری و علی العموم از باب مصالح ایله تجارت
وسطی ساعتی استعمال اتمکده درلر . آناتولی شمن دوفر ی
قومبایه سی ایسه وسطی ساعتک استعالیله طرف حکومت
سینده مساعدده اولخاسه چار چشمه انتظار اتمکده در .

تلغراف نظارت علیه سی بین الملل تعالی اولسان
تلغراف نامه لر ایچون وسطی ساعتی قوللانغده و چونکه
بوکی مخبراتی تأمین ایچون بین الدول عقد اولنان مقاوله
ناملرک احکامی ساعت مذکور نک استعالی ایجاب
ایله مکده در .

واقعات زمانی تقدیر خصوصیه ساعت وسطیه به مراجعت
اولخایه جق اولور ایسه بر تلغراف نامه نک کشیده قیلندینی
محلدن مرسل اله و وصوله قدر مرور ایدن زمانی تعیین
مشکل اولورکه بونکده تجارت و سایر جه نه مرتبه تشویشاتی
موجب اوله جی جزئی ملاحظه ایله معلوم اولور .

ایشته بین الملل مخبراته مخصوص اولان وسطی
ساعتک استعالیله کورولن محساننه بناء درکه حکومت سینه
ساعت مذکور نک مخبرات داخلیه به تعمینی آرزو
بیورمش و سکر سندن بری عموم تلغراف نامه لر ایچون وسطی
نصف الهار ساعتک استعالی مجبوری قیلشد .

تلغراف نظارت علیه سنده استعمال اولنان شو ساعتی